En handledning från Språktåget

Träna på språkljud och bokstäver

Att locka barnet att härma och fylla i ljud och ord när ni läser är ett roligt sätt att träna uttal. Några tips:
– Låt barnet fylla i ord som börjar på det ljud som ni vill träna på. Ibland hjälper det om du, som en påminnelse, börjar på ljudet. ”Rulle hittade en rr…”
– Du behöver inte rätta barnet när det blir fel, men du kan upprepa ordet som det ska låta och lite extra tydligt. Om barnet säger ”jaket” kan du säga ”ja, en rrraket.

Att läsa ger många bra tillfällen att träna uttal, arbeta med bokstäver eller bygga på språklig medvetenhet. Den här handledningen ger stöd i hur du kan involvera barnet vid läsning av boken ApABC. Tipsen är framtagna av logoped Elvira Ashby.

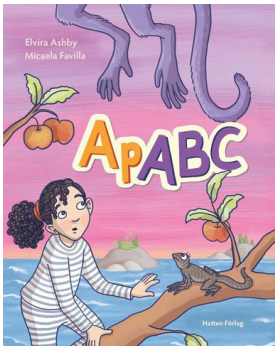

Text: Elvira Ashby
Bild: Micaela Favillla

Många barn har svårt med uttalet av något språkljud, eller behöver träna upp sin språkliga medvetenhet inför att de ska börja lära sig läsa och skriva. Då kan böcker vara en god hjälp.

I den här boken är det något som låter som ett bokstavsljud/språkljud på varje uppslag. Locka gärna barnet att härma ljudet, och på så vis läsa bokstäverna i bilden. Ni kan också leta på upplaget efter saker som börjar på just det ljudet, så bygger ni på den språkliga medvetenheten.

Om barnet har svårt att uttala vissa ljud kan ni stanna lite längre på de uppslagen. Om g-ljudet är svårt, kan ni försöka härma farmor som gulpar i sig gurkvatten: ”g-g-g-g”. Om barnet har svårt att hitta ljudet kan du försöka känna efter hur du själv gör, och se om det går att visa och guida barnet på något sätt. Om det blir d-ljudet istället, kan du prova att säga: ”Kolla, jag har tungan längre bak, så här: g-g-g-g.” Sedan måste det självklart inte bli rätt på en gång – lek och experimentera med ljuden och ha roligt ihop! När barnet får till någon sorts g-ljud, kan ni försöka använda det i ord direkt genom att leta upp saker i bilden. ”Titta, där är en **g**unga, och **g**odis, och en **g**…”.

Du behöver inte rätta om det blir fel, men du kan säga ordet som det ska låta och betona ljudet du vill att barnet ska lära sig. Om barnet råkar säga ”dodis” kan du helt enkelt svara: ”Ja, **g**odis.” På så vis är du en bra en förebild för hur barnet kan säga nästa gång, eller nästa. När det börjar gå enklare att få till ljudet i ord kan barnet får berätta mer till boken, och träna på att få till ljudet i meningar också.

Boken ApABC finns på Språktågets boklista under kategorin: Uttal och fonologi: Flera språkljud och Språklig medvetenhet, bokstäver och siffror: Bokstäver.

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN
JIEMHTEN HERJEDAELIEN DAJVE